യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണ+പ്രകരണസ്യ പൂർവാർധമ്)/സർഗം 001✓

ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .

ഉപശമ-പ്രകരണാ-ദനന്തര-മിദം ശ്രൃണു .
ത്വം നിർവാണ+പ്രകരണം ജ്ഞാതം നിർവാണ-ദായി യത് .. 1

കഥയ+ത്യേവ-മുദ്ദാമ-വചനേ മുനി-നായകേ .
ശ്രവണൈക-രസേ മൗന+സ്ഥിതേ രാജ-കുമാരകേ .. 2

മുനിവാ-ഗർഥ/നി+ക്ഷിപ്ത-മന+സ്യസ്ത-തപഃഖ്ക്രിയേ .
രാജലോകേ ഗതസ്/പന്ദേ ചിത്രാർ/പിത ഇവ+ സ്ഥിതേ .. 3

വസിഷ്ഠ-വചസാ-മർഥംവ് വിചാര-യതി സാദരമ് .
ലസ-ദങ്ഗുലി-ഭങ്/ഗേന മുനി-സാർഥേ+ സ്ഫുരദ്-ഭുവി .. 4

വിസ്മയാ-ലോകനോ+ല്ലാസ+പ്രോത്/ഫുല്ല-നയനാ-ലിനി .
പുര+ന്ധ്രി-വർഗേ ഗമ്ഭീര/തരു-മഞ്ജരിതാം ഗതേ .. 5

ഖേ വാസര-ചതുർ-ഭാഗ-ദേശേ ദിനകരേ+ സ്ഥിതേ .
കിംചിജ്-ജ്ഞാനോദയാത്-സൗമ്യേ കിംചി+ച്ഛ്രമ-മുപേയുഷി .. 6

ശ്രവണാ-യേവ സംശാന്തേ വിതാന+സ്പന്ദ-മാലിതേ .
മൗനം മരുതി മന്ദാര/മധുരാ-മോദ-ദായിനി .. 7

പുഷ്പ-ദാമ-സുഷുപ്താസു മഹാ+ഭ്രമര-പംക്തിഷു .
ജ്ഞാത+ജ്ഞേയ-തയാ നൂനം സമ്യഗ്/ധ്യാന-വതീ+ഷ്വിവ .. 8

മുക്താ-ജാല-കലാപാന്തർ/ഗതാ+സ്വന്തര-ഭൂമിഷു .
കച+ത്യപഗത+സ്പന്ദം തോയേ+ ശ്രോതു-മിവാ+സ്ഥിതേ .. 9

ഗൃഹാന്തരം പ്രവിഷ്ടേഷു ഗവാ+ക്ഷേ ദൂര-മംശുഷു .
വി+ശ്രാ/മാർഥ-മിവാ-ദീർഘംൻ നഭഃഫ്-പാ+ന്ഥേഷു ശീതലമ് .. 10

മുക്താ-ജാല+പ്രഭാജാല/ഭസ്മനോ+ദ്ധൂലിതാ+ത്മനി .
ശംസതീവ ശമം ശാ+മ്യദ്-ദീനദേഹേ ദിവാതപേ .. 11

കരേ ലീലാ-സരോ-ജേഷു ശേഖരേഷു ച ഭൂഭൃതാമ് .
ശ്രു+ത്വാ സുരസ-മാമോദാ/ദവൃ+ത്തിഷു മന+സ്സ്വിവ .. 12

ബാലകേ+ഷ്വജ്ഞ-ലോകേഷു ലീലാ-പക്ഷിഷു സാദരമ് .
ഭോജനാർഥം വധൂലോക-മുപ-രുന്ധത്-സ്വനാ-രതമ് .. 13

ഭ്രമദ്/ഭ്രമര-പ+ക്ഷോ+ത്ഥ/വാത-ധൂത/രജ+സ്യലമ് .
കൗമുദേ പരിവി+ശ്രാന്തേ ചാമരേ+ഷ്വ+ക്ഷി/പക്ഷ്മസു .. 14

രശ്മി+ഷ്വഗ-ഗുഹോ+ന്മുക്ത+ച്ഛായാ/ജാല-ഭയാ-ദിവ .
ഗവാ+ക്ഷാ-ദി+ഷ്വി-വോഡ്ഡീയ+ പ്രവിഷ്/ടേഷു ഗൃഹാന്തരമ് .. 15

ആസീദ്-ദിനചതുർ/ഭാഗ/സത്താ-വേദന-തത്പരഃ .
ഭേരീ-പടഹ-ശങ്ഖാനാം ദിങ്മുഖാ-പൂരകോ+ ധ്വനിഃ .. 16

തേന തത്താര-മ+പ്യാശു വചോ്ഽന്തർ/ധാന-മായയൗ .
മൗനംഞ്ച് ജലദ-നാദേന മായൂര ഇവ നി+സ്വനഃ .. 17

ആ+ക്ഷുബ്ധാ ക്ഷുബ്ധ-പ+ക്ഷാലിഃഫ് പഞ്ജര+സ്ഥാ ഖഗാവലീ .
ഭൂകമ്പേ തരസാ്ഽതാലീ/പല്ലവേവ വനാവലീ .. 18

ആയ-യുർ/ഭയ-വി+ത്രസ്താ ബാലാ ധാ+ത്രീ/കുചാ+ന്തരമ് .
സാരവം പ്രാവൃഷീ/വാബ്ദാഃഫ് പ്രോ+ന്നതം ശ്രൃങ്ഗ-കോടരമ് .. 19

ഉത്ത+സ്ഥു/രവതം-സേ+ഭ്യോ ഭൂഭൃതാം ഭ്രമര+സ്രജഃ .
ഈഷത്/കരാല-വാഹാ+ഭ്യഃസ് സരിദ്/ഭ്യോ്ഽമ്ബു-കണാ ഇവ .. 20

ഏവം പ്ര+ക്ഷുഭിതേ തസ്മിൻ/ഗൃഹേ ദാശ-രഥേ തദാ .
പ്രാപ്തേ വാസര-വൃ+ദ്ധ+ത്വേ ശാന്ത-ശങ്ഖ+സ്വനേ ശനൈഃ .. 21

സംഹരൻ/പ്രസ്തുതം വസ്തു/ വചോ മധുര-വൃ+ത്തിമത് .
ഉവാച മുനി-ശാർദൂലഃസ് സഭാമധ്യേ രഘൂദ്വഹമ് .. 22

രാഘവാ-നഘ വാഗ്/ജാലം മയൈ-തത്/പ്രവിസാരി-തമ് .
തേന ചിത്തഖഗം ബദ്ധ്വാ+ ക്രോഡീ-കൃ+ത്യാ+ത്മതാംൻ നയ .. 23

കച്ചിദ്/ഗൃഹീതോ ഭവതാ മദ്/ഗിരാ-മർഥ ഈദൃശഃ .
ത്യ+ക്ത്വാ ദുർബോധ-മക്ഷീണോ ഹംസേ/നേവാമ്/ഭസഃഫ് പയഃ .. 24

വിചാ+ര്യൈ/തദ-ശേഷേണ+ സ്വധി-യൈവം പുനഃഫ്പുനഃ .
അനേ-നൈവ പഥാ സാധോ ഗന്തവ്യം ഭവതാ-ധുനാ .. 25

അന-യൈവ ധിയാ രാമ വിഹരൻ-നൈവ ബ+ധ്യസേ .
അ+ന്യഥാധഃഫ് പത+സ്യാശു വി+ന്ധ്യ/ഖാതേ യഥാ ഗജഃ .. 26

സുഗൃഹീതം ധിയാ രാമ മദ്വചോ ന കരോഷി ചേത് .
തത്/പത+സ്യവടേ+ ത്യക്ത/ദീപോ വാ+ന്ധോ നിശാ+സ്വിവ .. 27

അസങ്/ഗേന യഥാ/പ്രാപ്തോ+ വ്യവഹാരോ്ഽ+സ്യ സിദ്ധയേ .
ഇ+ത്യേവ ശാസ്ത്ര-സിദ്ധാന്ത/മാദായോ-ദാരവാൻ/ഭവ .. 28

ഹേ സ+ഭ്യാ ഹേ മഹാരാജ രാമ-ല+ക്ഷ്മണ/ഭൂമിപാഃ .
സർവ ഏവ ഭവന്തോ്ദ്യ താവ+(ദ്-വ്യാ)പാര-മാ+ഹ്നികമ് .. 29

കുർവ+ന്ത്വയം ഹി ദിവസഃഫ് പ്രായഃഫ് പരിണതാ-കൃതിഃ .
ശേഷം വിചാര-യി+ഷ്യാമോ വിചാര്യം പ്രാതരാ-ഗതാഃ .. 30

ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .

ഇ+ത്യുക്താ മുനിനാ തേന/ സാ സർവൈവ തദാ സഭാ .
പ്രോ+ത്ത+സ്ഥൗ പദ്മ-വദനാ സവികാ-സേവ പദ്മിനീ .. 31

രാജാനഃസ് സ്തുത-രാജാനഃഖ് കൃത-രാഘവ-വന്ദനാഃ .
പരിഷ്ടുതേ വസിഷ്ഠേ തേ/ ജഗ്മു-രാത്മ-നിവേശനമ് .. 32

വിശ്വാ-മിത്രേണ സഹിതോ വസിഷ്ഠോ ഗന്തുമാ+ശ്രമമ് .
ഉത്ത+സ്ഥാ/വാസനാ+ച്ഛ്രീമാൻ-നമസ്കൃത-നഭശ്ചരഃ .. 33

ദശരഥ+പ്രഭൃ-തയോ രാജാനോ മുനയസ്തഥാ .
യഥാനുരൂപം വക്താര-മനുഗമ്യ മുനിം ചിരമ് .. 34

ആപൃ+ച്ഛ്യ കേചിദ്/ഗഗനംയ് യയുഃഖ് കേചിദ്-വനാന്തരമ് .
കേചി+ദ്രാജ-ഗൃഹം സന്തോ ഭൃങ്ഗാഃഫ് പദ്മോ+ത്ഥിതാ ഇവ .. 35

വസിഷ്ഠ-പാദയോസ്/ത്യക്ത്വാ പുഷ്പാഞ്ജലി-മനാ-വിലമ് .
ദാരൈ/രനുഗതോ രാജാ+ പ്രവിവേശ ഗൃഹാന്തരമ് .. 36

രാമ-ലക്ഷ്മണ-ശത്രുഘ്നാഃഫ് പ്രാപ്തസ്യ+ സ്വാശ്രമം ഗുരോഃ .
അഭ്യർച്യ ചരണൗ ഭക്ത്യാ+ ത്വാജഗ്മുർ/നൃപ-മന്ദിരമ് .. 37

സദനാനി സമാ-സാദ്യ+ ശ്രോതാരഃസ് സർവ ഏവ തേ .
സസ്നു-രാനർ/ചുര+ഭ്യേയുർ/ദേവാ+ന്വിപ്രാൻ/പിതൃംസ്/തഥാ .. 38

യഥാ+ക്രമം സ്വഭൃ+ത്യാൻ-തൈർ/വിപ്രാ+ദ്യൈ+ശ്ച പരി+ച്ഛദൈഃ .
സമം ബുഭു-ജിരേ ഭോ+ജ്യം വർണ-ധർമ+ക്രമോ-ദിതമ് .. 39

അസ്തം ഗതേ ദിനകരേ സമം ദിവസ-കർമഭിഃ .
അഭ്യാഗതേ രാത്രികരേ സമം രജനി-കർമഭിഃ .. 40

സ്ഥിത്വാ തല്പേഷു കൗശേയ/ശയനേ+ഷ്വാസ-നേഷു ച .
ഭൂചരാ മുനിരാജാനോ രാജ-പുത്രാ മഹർഷയഃ .. 41

സംസാ-രോ+ത്തരണോ-പായം വസിഷ്ഠ-വദനേ-രിതമ് .
യഥാവ-ദേകാ+ഗ്ര/ധിയ+ശ്ചിന്തയാ-മാസുരാ-ദൃതാഃ .. 42

തതഃഫ് പ്രഹര-മാത്രേണ നിദ്രാമാ-മു+ദ്രി/താനനാഃ .
ഉത്-സ്വപ്ന-സുന്ദരീ-മീയുഃഫ് പദ്മാ ഇവ ദിനാർഥിനഃ .. 43

രാമ-ലക്ഷ്മണ-ശത്രുഘ്നാഃഫ് പ്രഹര+ത്രയ-മേവ തത് .
വാസിഷ്ഠ-മുപദേശംൻ തേ ചിന്തയാ-മാസുര+ക്ഷതമ് .. 44

പ്രഹര+സ്യാർധ-മാത്രം തേ തത ആമുദ്രി/തേ+ക്ഷണാഃ .
ഉ+ത്സ്വപ്ന-മായ-യുർ/നി+ദ്രാം ക്ഷണാദ്-വിദ്രാ-വിത+ശ്രമാമ് .. 45

ഇതി ശുഭ-മനസാം വിവേക-ഭാജാ-
മധി-ഗത-സാര-തയോ-ദിതാ-ശയാ-നാമ് .
അഭജത വിരതിം തദാ+ ത്രിയാമാ
മലിന-നിശാകര-വ+ക്രതാം ജഗാമ .. 46

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ ദേവ-ദൂതോക്തേ
മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ ദിവസ+വ്യവഹാര-
വർണനംൻ നാമ+ പ്രഥമഃസ് സർഗഃ .. 1 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
13.11.2023